

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti

mart 2025. godine

Bilten broj 3/2025

Sadržaj:

Pod lupom.....	2
Epizoda: Narodni poket.....	2
TS traži podatke u vezi sa protestom 15. marta i skupom u Pionirskom parku.....	5
Uključivanje Evropskog tužilaštva i Laure Koveši povećava šanse da istraga bude detaljna.....	7
Inicijative i analize.....	8
Država potvrdila da nije proveravala izbor podizvođača niti je nameravala.....	8
Mediji	11
Stvari stoje još gore.....	11

Pod lupom

Epizoda: Narodni poket

24. marta 2025.

Pošto je reciklirana ideja o „Narodnom pokretu za državu“ konačno dobila neke pravne obrise, korisno je da razmotrimo šta bi to moglo da bude i da se podsetimo sličnog pokušaja iz 2023., o kojem sam i tada pisao na ovom mestu.

Čemu sve to?

Kada je politička suština u pitanju, prostor za dileme je relativno uzak. „Narodni pokret“ ili kako god se organizacija bude zvanično zvala, biće ili drugi naziv za SNS (sa dosadašnjim satelitskim strankama), telo koje vladajućoj stranci i njenom stvarnom predvodniku treba da pruži neki vid podrške, ili će, na primer, na neki način biti u vezi sa pokušajem promene imidža u inostranstvu u kontekstu izbora novog mandatara.

U slučaju da je reč o nekoj „SNS plus“ opciji, kao i pre dve godine, određena neizvesnost postoji oko toga hoće li se među strankama u pokretu naći i SPS. Socijalistička partija je putem za koji se činilo da vodi ka utapanju krenula zajedničkim nastupom na poslednjim beogradskim izborima, ali možda procene da bi na nekim budućim izborima mogli da profitiraju od toga što bi bili „rezervna pozicija“ za nezadovoljne glasače SNS, kao što im je delom uspelo u proleće 2022.

Ako je politička suština svakome već jasna, postavlja se pitanje čemu uopšte „rebrendiranje“. Sve dosadašnje izborne liste SNS su nosile ime Aleksandra Vučića.

The screenshot shows a news article on the PESCANIK website. The header includes the logo 'Ako vam je dobro onda ništa' and navigation links for HOME, TEKSTOVI, EMISIJE, PREVODI, TEME, KNJIGE, and ENGLISH. The article title is 'Epizoda: „Narodni pokret“' by NEMANJA NEŠADIĆ from 24/03/2025. Below the article is a photograph of a man sitting on a bench outdoors, holding a small white board with a portrait of a person on it. A caption below the photo reads: 'Pošto je reciklirana ideja o „Narodnom pokretu za državu“ konačno dobila neke pravne obrise, korisno je da razmotrimo šta bi to moglo da bude i da se podsetimo sličnog pokušaja iz 2023., o kojem sam i tada pisao na ovom mestu.' On the right side of the page, there is a sidebar titled 'Najnovije' (Latest) with a list of recent articles, each with a thumbnail and a brief description.

Njegove promotivne aktivnosti – legalne, neregulisane ili potpuno nezakonite, bile su im okosnica izborne kampanje. Početkom ove godine se činilo da bi razlika mogla da se ogleda u pokušaju (navodnog) otklona od nepopularnih lokalnih partijskih vođa, i dodatno fokusiranje na predsednika, čija popularnost je u tom trenutku bila manje ugrožena. Ili isto to u kombinaciji sa žrtvovanjem nekoliko piona sa lokalnog nivoa u kombinaciji sa pokretanjem istrage zbog korupcije u najavljenoj akciji.

Šta se za sada zna?

Ove godine je stvar počela time što su 17.1.2025. Večernje novosti „saznale“, kako će „od petka, 24. januara, širom Srbije će početi da se održavaju veliki skupovi, na kojima će govoriti istaknuti profesori, radnici, poljoprivrednici“, da će se „njima pridružiti i predsednik Srbije Aleksandar Vučić, koji će sa njima govoriti u svakom gradu i u svakom selu“, i da će „o imenu pokreta odlučiti sami građani“ uz učešće preko društvenih mreža.

Kako je to izgledalo, video se u Jagodini 24.1.2025, gde je SNS organizovala miting podrške koji je promovisala kao „prvi skup povodom osnivanja pokreta za narod i državu“. Vučić je tada rekao da se pokret formira „zato što su Srbiji potrebne promene i nova energija, a ne povratak u prošlost i dodao da će učlanjenje biti moguće od 15. marta, kao i da su svi dobrodošli“. Pored napada na one „koji su zemlju uništili, a koji bi danas sa manipulacijama da se vrate na vlast“, pričao je o ministrima i lokalnim moćnicima koje će „narod da počisti“, jer gledaju „kako će sebi nešto da oposle“, a on će u tome samo da pomogne, i kako, eto, da se ne formira pokret, „ne bi mogli uz sebe da imaju jednog profesora Đuru Macuta, ni studenta treće godine koji ima sve desetke Miloša Pavlovića“.

Stvari očigledno nisu krenule željenim tokom, pa su se „veliki skupovi“ sveli na turneju Vučića, u svojstvu predsednika Srbije, po nekoliko okruga, koji su naslovljeni kao „razgovor sa građanima“. Pod državnim oznakama je bio organizovan i sretenjski miting u Sremskoj Mitrovici, gde je osnivanje pokreta ipak bilo sporedna tačka, iza „odbrane Vojvodine“.

Najavljeni dan osnivanja Pokreta, 15. mart, prošao je u znaku velikog protesta u Beogradu, ali se 23.3.2025. pokazalo da vlast od ideje nije odustala. Kako je saopšteno, održan je „prvi sastanak inicijativnog odbora za osnivanje svenarodnog Pokreta za narod i državu“, kao i to da taj pokret „poziva sve časne građane da doprinesu Srbiji svojim sposobnostima i znanjem i da pomognu da naša zemlja postane najuspešnija u svojoj istoriji“. Objavljen je i spisak 12 imena, mnogih sa akademskim titulama, sa Vučićem na početku, i profesorom Đurđevićem, direktorom Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, na kraju.

Da li Pokret pravno postoji?

Za sada, ne.

Izraz „inicijativni odbor“ nije nepoznat u srpskom zakonodavstvu. On se koristi u Zakonu o referendumu i narodnoj inicijativi, kada neka grupa građana (najmanje troje) želi da pokrene postupak za izmenu Ustava, zakona ili lokalne odluke i kreće u prikupljanje potpisa podrške za to. Takva grupa građana nema svojstvo pravnog lica, mada se može i formalno organizovati u udruženje.

S druge strane, da bi se formiralo udruženje ili politička stranka, potrebno je održati osnivačku skupštinu (najmanje tri lica kada je reč o udruženju, najmanje deset hiljada kada je reč o stranci) i na njoj usvojiti osnivački akt, statut, program i odrediti lice nadležno za zastupanje.

Pošto je na sastanku inicijativnog odbora bilo dvanaest ljudi, nije bilo prepreke da oni odmah osnuju udruženje i da pozovu druge zainteresovane da im se priključe (učlane se), ali to nisu učinili. Zbog toga je za sada nejasno da li je, kao i u mnogim drugim epizodama koje se ovih meseci uporedo odigravaju (npr. „ostavka premijera“), u pitanju vaganje i čekanje da se u odnosu na razvoj događaja proceni šta dalje činiti ili se stvari namerno održavaju u pravnom vakuumu.

Razne pravne opcije

Kao što sam detaljnije pisao pre dve godine, nema prepreke da fluidno stanje u kojem pokret formalno neograničeno dugo nastavi da ne postoji, traje neograničeno dugo. U međuvremenu mu se mogu „priključivati“ stranke i nestranački pojedinci, na primer, objavljinjem pisama podrške na društvenim

mrežama, a da formalnog članstva nema, jer nema ni pravnog lica u koje bi se bilo ko mogao učlaniti.

Drugi scenario bi bio da „Pokret“ bude naziv liste vladajuće koalicije na nekim budućim izborima i da čitava priča oko njega posluži kao zamah za izbornu kampanju. Da bi se stvar dodatno zamaskirala, umesto liste koja bi bila formalno stranačka ili koaliciona, nju bi mogla da podnese „grupa građana“ (najmanje 10, na primer, upravo sadašnji Inicijativni odbor), a da stranka(e) odrade logistiku, i naravno, odrede kandidate za poslanike. „Grupa građana“ nema svojstvo pravnog lica, ali ima prava i obaveze na osnovu izbornih zakona, uključujući i jedno veoma važno – da dobija budžetske dotacije na osnovu broja osvojenih glasova tokom saziva novog parlamenta.

Treća opcija je formalno ujedinjenje političkih stranaka. Za to je propisana zakonska procedura – potrebno je ponovo trebalo prikupiti i podneti najmanje 10 hiljada overenih potpisa, sačiniti izveštaj o objedinjenoj imovini, odluku o spajanju, program i statut nove stranke i akt o izboru zastupnika. Postoje i razne druge opcije – da se prvo osnuje Pokret, i to ne kao udruženje, nego kao nova politička stranka, pa da se u njega utepe one koje već postoje.

Četvrti scenario, koji sam detaljnije razmatrao ranije, bilo bi formiranje „nad-stranke“. Ukratko, pravno je moguće napraviti umesto jedne nove političke stranke politički savez postojećih stranaka, ali postoje brojne dileme oko načina registracije, kao i jedna velika pravna praznina – na takav savez stranaka ne bi se primenjivale zabrane, ograničenja i dužnosti iz Zakona o finansiranju političkih aktivnosti.

Pokret (samo) kao udruženje i prednosti za kreatore

Peta varijanta bi bila da se Pokret formira i registruje kao udruženje. Ta varijanta se dalje može granati na nekoliko načina – da tom udruženju stranka pruža logističku i medijsku podršku ili da se jedna ili više stranaka kolektivno učlane u udruženje. Čini se da bi tako nešto bilo moguće kada je reč o Zakonu o udruženjima, koji dopušta mešovito članstvo – građana i pravnih lica, bez preciziranja da među tim pravnim licima ne smeju biti političke stranke. Zakon o političkim strankama u članu 33 govori o „udruživanju u političke saveze“ u zemlji ili inostranstvu, takođe bez ograničenja u pogledu forme tog udruživanja.

Ta opcija bi mogla da bude primamljiva za vlast iz nekoliko razloga. Prva je mogućnost finansiranja na način koji je strankama zabranjen, na primer, od strane preduzeća u vlasništvu države ili od stranih država i inostranih firmi. Kad smo već kod ove teme zanimljiv je i odnos između SNS (i eventualno drugih stranaka) i Pokreta (ako bude registrovan kao udruženje). SNS, koji već prima milionske dotacije iz budžeta po osnovu parlamentarne zastupljenosti, mogao bi u nekoj pravnoj formi da deo tog novca prenese Pokretu, dok obrnuto po Zakonu ne bi bilo dozvoljeno.

Kao što je Transparentnost Srbija već mnogo puta pokazala, od plaćenih oglasa i drugih legalnih stranačkih aktivnosti radi uticaja na birače, još veće efekte ima vođenje funkcionerske kampanje. I u postojićem Zakonu o sprečavanju korupcije postoje obaveze javnih funkcionera da „javnosti i sagovornicima na nedvosmisleni način saopšte“ da li iznose stav organa u kojem vrše javnu funkciju ili stav

političke stranke u svakom javnom nastupu. Vučić ovu obavezu gotovo nikad ne poštuje, što je bio i jedan od glavnih razloga da ODIHR „razdvajanje države i stranke“ istakne kao prvu preporuku u svom poslednjem izveštaju za Srbiju. Agencija za sprečavanje korupcije, kada odbacuje prijave zbog kršenja tog pravila, umesto da konstatiše ono što je očigledno, da funkcioner nije predočio u kom svojstvu nastupa, sama izvodi zaključke o tome. Pri tom se trudi da dotočnog funkcionera ne uznemiri čak ni upitom da se izjasni u kojem svojstvu je govorio na nekom mitingu ili TV emisiji.

Javno nastupanje Vučića u ime „Pokreta za narod i državu“ rešilo bi Agenciju ovih glavobolja. Od kad se registruje kao udruženje, pa sve do eventualnog raspisivanja izbora, javno nastupanje Vučića u ime Pokreta ne bi potpadalo pod ovu odredbu Zakona o sprečavanju korupcije.

Istina, u istom zakonu postoji i drugo pravilo (član 49) – da „javni funkcioner ne sme da bude član organa udruženja, niti njegov zastupnik, ako između javne funkcije i članstva u organu udruženja ili zastupanja udruženja postoji odnos zavisnosti ili drugi odnos koji ugrožava ili bi mogao da ugrozi njegovu nepristrasnost ili ugled javne funkcije“. Stoga ostaje da se vidi da li će Vučić i u ovom svom udruženju biti „običan član“ (jer za to ne postoji zakonsko ograničenje). Ili će, možda, zatražiti da mu Agencija izda mišljenje u kojem bi pisalo da nema prepreke da zastupa udruženje, jer između funkcije predsednika Republike koji po članu 111 Ustava „izražava državno jedinstvo“ i pokreta koji je „za narod i državu“ nema i ne može biti nikakve suprotnosti.

Nemanja Nenadić, programski direktor Transparentnost Srbija za [Peščanik..](#)

TS traži podatke u vezi sa protestom 15. marta i skupom u Pionirskom parku

18. marta 2025.

Transparentnost Srbija je uputila zahteve za pristup informacijama na adresu nekoliko organa vlasti u vezi sa protestom koji je održan u Beogradu 15. marta 2025. i okupljanjem u Pionirskom parku, koje je trajalo nekoliko dana pre toga. Reč je o podacima koji su od značaja sa stanovišta korišćenja javnih resursa, poštovanja ugovora od strane privatnih preduzeća koja su u ugovornom odnosu sa lokalnim samoupravama ili vrše delatnosti od javnog interesa, postupanjem javnih službi, kao i u vezi sa drugim pitanjima za koja je javnost pokazala veliko interesovanje, a koja nisu dovoljno razjašnjena.

Овлашћеном лицу за поступање
по захтевима за слободан
приступ информацијама
од јавног значаја

ЗАХТЕВ

за слободан приступ информацијама од јавног значаја 127/з

Поштовани,

На основу члана 15. ст. 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21), овим путем тражимо да нам на адресу за пријем електронске поште или на наведену адресу доставите следеће информације, односно копије докумената (линк ка документу уколико је објављен):

1. Које физичко или правно лице је организовало скуп одржан у Пионирском парку између 6. и 16. марта 2025. (тражи се копија пријаве скупа).
2. Да ли је МУП вршио процену броја учесника скupa под тачком 1. по појединим данима и/или времену и колико је по тој евиденцији било присутних по појединим данима.
3. Да ли је МУП одобрио постављање трактора на улицама и тротоарима око Пионирског парка, парка у улици Краља Милана и околних зграда институција, ако МУП то није учинио, који државни орган или орган локалне самоуправе, по сазнаву МУП јесте то учинио. Уколико

Od Beogradske autobuske stanice traženi su podaci o tome koji autobuski prevoznici su otkazali svoje polaske ka Beogradu 14. i 15. marta 2025, iako su predviđeni voznim redom, a koji su ih ipak realizovali. Za razliku od železničkog prevoza, где је званично саопштено да се отказује из безбедносних разлога, као и

javnog gradskog prevoza u Beogradu, koji je otkazan po nalogu MUP, u slučaju autobuskog prevoza su polaske otkazivali sami prevoznici.

Na sličan način, voljom autoprevoznika, a ne na osnovu naloga MUP, ukinut je prigradski prevoz u Beogradu, koji realizuje nekoliko preduzeća na osnovu ugovora o javno-privatnom partnerstvu koje imaju sa Gradom Beogradom. Ovaj vid poslovanja Grada Beograda je i inače sporan iz mnogih razloga, a pre svega zbog nepotpunosti analiza koje bi na nedvosmislen način dokazale da je građanima isplativije da se javni prevoz organizuje na ovaj način umesto da ga vrši javno gradsko saobraćajno preduzeće.

Transparentnost Srbija je zato od gradskog Sekretarijata za saobraćaj zatražila informacije o tome da li su privatni partneri obavestili Grad o tome da neće poštovati svoju ugovornu obavezu, da li su to učinili po nekom pravnom osnovu i koje je mere Grad Beograd preuzeo u slučaju da takvo pravno osnova nije bilo. To bi npr. mogli da budu zahtevi za naknadu štete, pokretanje postupka za naplatu ugovorne kazne ili za raskid ugovora.

Od MUP je tražen niz informacija u vezi sa pitanjima koja su izazvala veliko interesovanje i nedoumice u javnosti, a u vezi sa kojima se državni organi nisu za sada oglašavali. To je, između ostalog pitanje da li je postojalo odobrenje MUP ili nekog drugog organa za postavljanje traktora na trotoaru i ulicama oko Pionirskog parka, jer je to inače zabranjeno, a po svedočenjima brojnih građana, Komunalna milicija i Parking servis nisu reagovali na pozive da se oni uklone. Pored toga, tražene su i informacije o tome ko je dovezao ove traktore, jer su prema nekim svedočenjima to učinila vozila javnih preduzeća, kojima to nije u opisu

posla. U javnosti je bilo govora da su traktori postavljeni iz bezbednosnih razloga, ali i da i samo njihovo korišćenje kao barikade u slučaju mogućih sukoba može izazvati bezbednosne rizike.

Od MUP su takođe tražene informacije o tome da li je vodio evidenciju o vozilima koja su dovozila i odvozila učesnike skupa i opremu, jer su u medijima već objavljeni podaci da su u ovu svrhu takođe korišćeni javni resursi (npr. vozila u vlasništvu javnih preduzeća).

Povodom objavljenih fotografija na kojima se vidi da se u parku nalaze lica sa maskama preko lica, kao i fotografija koje su se pojavile na društvenim mrežama a gde neke osobe drže opasna oruđa, tražena je informacija o tome da li je MUP vršio neke provere.

Od MUP je takođe zatražena informacija o tome da li je rađena procena bezbednosti pre nego što je zabranjen gradski saobraćaj u Beogradu 15.3.2025, ali i to da li su pre izricanja ove mere bile razmatrane druge opcije (npr. skraćenje saobraćajnih linija do mesta gde su one mogle da se odvijaju nesmetano). U vezi sa prekidom železničkog saobraćaja, predmet zahteva su informacije o tome da li je utvrđeno da su pretnje po bezbednost bile osnovane (da li je utvrđeno da su bile postavljene eksplozivne naprave u vozovima), a ako nisu, informacija o tome da li je protiv nekog lica pokrenut postupak zbog lažnog prijavljivanja.

Najzad, povodom brojnih nedoumica koje se javljaju u vezi sa procenom broja učesnika javnih skupova u Republici Srbiji i razlika u procenama koje daju državni organi, mediji, organizatori skupova i analitičari, od MUP-a su zatražena objašnjenja o metodologiji. Posebno, kada je reč

o javnom skupu koji traje duže vreme (kao što je bio slučaj sa protestom „15 za 15“ od 15. marta 2025), da li se procena odnosi na broj prisutnih u nekom određenom trenutku ili na broj ljudi koji je u bilo kom trenutku prisustvovaо takvom okupljanju. Pored toga, imajući u vidu da je MUP pre dve godine procenio da je na skupu „Srbija nade“ održanom ispred Narodne skupštine prisustvovalo gotovo duplo više ljudi (210.000) nego na skupu prošle subote (107.000), a da se mesta održavanja ova dva skupa delimično podudaraju, zatražene su dodatne informacije o metodi procene koja je korišćena u jednom i u drugom slučaju pri izradi procene.

Uključivanje Evropskog tužilaštva i Laure Koveši povećava šanse da istraga bude detaljna

20. marta 2025.

Programski direktor Transparentnosti Srbija (TS) Nemanja Nenadić izjavio je da ga je pozitivno iznenadilo uključivanje Evropskog javnog tužilaštva i glavne tužiteljke Laure Koveši u istragu o mogućoj zloupotrebi fondova EU u vezi sa rekonstrukcijom Železničke stanice u Novom Sadu.

Nenadić je za televiziju Insajder ocenio da to povećava šanse da istraga bude sprovedena detaljno i dosledno.

„Nedavno je u Hrvatskoj pokrenuta istraga zbog malverzacije u zdravstvenom sistemu, pri čemu je uhapšen i ministar zdravlja. Neki izvori navode da se ta istraga ne bi dogodila ili ne bi bila tako detaljna da se nije umešala Evropska unija“, naveo je Nenadić.

Glavna evropska tužiteljka Laura Koveši potvrdila je u utorak za RTS da Evropsko javno tužilaštvo istražuje moguću zloupotrebu fondova EU u vezi sa rekonstrukcijom novosadske Železničke stanice, jer je reč o zajmovima Evropske investicione banke za rekonstrukciju pruge i stanice.

Koveši je naglasila da se Evropsko javno tužilaštvo neće baviti istragom same nesreće 1. novembra 2024. godine u kojoj je život izgubilo 15 ljudi, već da je nadležno isključivo za moguće pronevere evropskih fondova.

Pogledajte ceo [snimak](#) gostovanja.

Inicijative i analize

Država potvrdila da nije proveravala izbor podizvođača niti je nameravala

10. marta 2025.

Prema odredbama međudržavnog sporazuma, Srbije i Kine „Izbor najpovoljnijeg podizvođača i isporučioca dobara i usluga sa sedištem u zemlji u kojoj se izvodi infrastrukturni projekat vrši se u skladu sa procedurom utvrđenom u komercijalnom ugovoru o izvođenju projekta“.

Članom 16. Komercijalnog ugovora za ovaj projekat Izvođač se obavezao da „u postupku nabavke omogući što je moguće veću konkureniju“ (stav 2), da se „Izbor podizvođača i dobavljača se vrši posle objavljinjanja javnog poziva za nadmetanje“ (stav 3), da „neće ograničavati konkureniju, a naročito neće onemogućavati bilo kojeg ponuđača da učestvuje u postupku javne nabavke“ (stav 4), da će „obezbediti da izbor podizvođača i dobavljača bude izvršen javno i transparentno“ (stav 5), da će „obezbediti da svi potencijalni podizvođači i dobavljači budu u jednakom položaju tokom svih faza postupka“ (stav 6), da „neće postavljati uslove izbora koji bi značili nacionalnu, teritorijalnu, predmetnu ili ličnu diskriminaciju među ponuđačima, niti diskriminaciju koja bi proizilazila iz klasifikacije delatnosti koju obavlja ponuđač“ (stav 7).

U stavu 8. je ugovoreno da „izbor podizvođača sa sedištem van Narodne Republike Kine, kao i dobavljača građevinskog materijala i drugih dobara koji su predmet ovog Ugovora, a koji su proizvedeni, obrađeni i izrađeni van Narodne Republike Kine, obavlja Izvođač i podnosi na saglasnost Finansijeru i Investitoru“.

Ova odredba je iskorišćena da se Komercijalni ugovor zaključi bez javnog nadmetanja, odnosno javne nabavke kao jednog vidi javnog nadmetanja, sa kompanijama Joint Venture of China Railway International Co.Ltd & China Communications Construction Company Ltd.

Zahtevi za pristup informacijama

Među objavljenim dokumentima se nalaze mnogi koji se odnose na podizvođače, što uključuje dokumentaciju sličnu onoj koja se traži za javne nabavke organizovane po Zakonu Republike Srbije, saglasnost Infrastrukture Železnice i Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture za njihovo angažovanje, kao i ugovori koji su zaključeni sa mnogim, ali ne svim podizvođačima.

Transparentnost Srbija se, radi pribavljanja pojedinih dokumenata, bezuspešno obraćala državnim organima – Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i preduzeću Infrastrukture železnice Srbije AD, i pre nego što je objavljinjanje dokumenata počelo:

- [Zahtev MGSI - ugovori Železnička stanica Novi Sad](#) (novembar 2024)
 - [Odgovor MGSI - odbija se zahtev](#) (novembar 2024)
 - [Žalba Povereniku - Ugovori Železnička stanica Novi Sad](#) (decembar 2024)
 - [Odgovor - MGSI - dostupno na sajtu](#) (januar 2025)
 - [Rešenje Poverenika - nalaže se da dostave informacije](#) (januar 2025)

Ministarstvo je tvrdilo da dokumentaciju navodno ne može da da zbog prikupljanja dokaza u krivičnom postupku, a nije postupilo ni po rešenju Poverenika. Jedna od informacija koja sve vreme nedostaje je upravo „na koji način i prema kojoj proceduri su odabrani privredni subjekti sa kojima su zaključeni ugovori za izvođenje radova na Železničkoj stanci u Novom Sadu“ i „da li su postupci za odabir tih privrednih subjekata negde javno objavljeni“.

Nema dokumenata

Među dokumentima koji su objavljeni nije bilo nijednog koji bi ukazao na koji način je Izvođač poštovao svoje ugovorne obaveze, to jest gde je objavljen poziv za nadmetanje (na Portalu javnih nabavki, na sajтовима MGSI i IŽ, ni na svom sajtu nije), koji su uslovi postavljeni pred potencijalne podizvođače, kako je obezbeđena „što veća konkurenca“, a pogotovo kako je obezbeđeno da izbor bude izvršen „javno i transparentno“, ako su čak i informacije o tome ko su bili podizvođači postale dostupne tek nakon što je posao završen.

U prethodnoj turi objavljenih dokumenata, početkom februara 2025, reagujući na spisak nedostajuće dokumentacije koji je objavio Građevinski fakultet u Beogradu, Vlada se osvrnula i na pitanje „tenderske dokumentacije za izvođača i podizvođača“.

Odgovor, koji je potpisao predstavnik Izvođača, svodi se na to da tenderska dokumentacija ne postoji, jer nije postojala obaveza da se podizvođači odaberu primenom postupka iz Zakona o javnim nabavkama. Izostao je bilo kakav osvrt na poštovanje obaveza iz ugovora od strane kineskog konzorcijuma prilikom izbora podizvođača ili bilo koja informacija o tome da li je Ministarstvo pratilo poštovanje te obaveze.

Izveštaj ekspertske grupe

U izveštaju ekspertske radne grupe za prva tri studentska zahteva ispravno se konstatuje „da nedostaje dokumentacija koja se odnosi na javno objavljene konkurse za izbor podizvođača i dobavljača za rekonstrukciju i adaptaciju Železničke stanice Novi Sad, za koje je postojala obaveza sprovođenja u skladu sa članom 16 stav 3 Komercijalnog ugovora“, te da je zato „onemogućen uvid u informacije o predmetima nabavke i tehničkim specifikacijama predmeta nabavke, načinu sastavljanja i dostavljanja ponuda, uslovima za učešće ponuđača i kriterijumima za izbor najpovoljnije ponude, što dalje onemogućava da se sagleda da li je ograničavana konkurenca, kao i da li je postojala diskriminacija ponuđača što bi bilo u suprotnosti sa članom 16 stavovima 4, 6 i 7 Komercijalnog ugovora.“

Reakcija MGSI i Vlade, na ovaj dokument od 5.3.2025 (tačka 6.3 Analize), bila je brza, ali takva da je umesto da pruži javnosti uverljive odgovore na postavljena pitanja, na novi način dovela u sumnju zakonitost postupanja državnih organa zaduženih da prate realizaciju ovog infrastrukturnog projekta.

Ministarstvo i Infrastrukture („investitor“ i „finansijer“) tvrde da se „navedena dokumentacija“ ne nalazi kod njih, „već je za te postupke bio zadužen izvođač“. Dalje se kaže samo ovo: „Svakako analizu zakonitosti izbora podizvođača, kao i sva ostale teme iz tačaka 6.4. – 6.5. – 6.6. – 6.7. vrše nadležna tužilaštva u postupcima koji se vode“.

Prebacivanje odgovornosti

Mada ništa nisu rekli o postupku izbora podizvođača, na ovaj način su Ministarstvo i državno preduzeće, dve ključne institucije Republike Srbije kojima je bio posao da se staraju o realizaciji posla u skladu sa

ugovorom, odgovornost za to prebacile na treću – javno tužilaštvo. Svakome je, međutim, poznato da je poštovanje ugovora stvar obligacionog, a ne krivičnog prava.

Drugim rečima, poruka koju su Ministarstvo i Vlada na ovaj način poslali jeste da oni ne samo da nisu proveravali da li se poštuju odredbe ugovora o izboru podizvođača, već da to nisu nikad ni nameravali da učine. Takođe su učinili vrlo verovatnim da takve provere ne vrše ni kada je reč o brojnim drugim infrastrukturnim projektima koji su ugovoreni bez primene Zakona o javnim nabavkama.

Ispitati da li je bilo uticaja i kakvih

Neko bi mogao da kaže da transparentan i nediskriminatoran postupak angažovanja podizvođača služi samo zaštiti interesa (u ovom slučaju kineskog) izvođača radova, jer će na taj način oni povećati konkureniju, odabratи podizvođača koji nudi da radove izvede pod najpovoljnijim uslovima, i tako povećati svoj profit, pošto bi od države Srbije naplatili punu cenu na koju je Vlada pristala kada je posao ugovaran.

U tom smislu, tužilaštvo bi povodom izbora podizvođača moglo da ispituje da li je neko unutar stranih kompanija oštetio svoju firmu time što je angažovao skupljeg podizvođača, da li ga je neko od tih podizvođača podmitio i tome slično. To je moguće, jer postoje i koruptivna krivična dela koja se tiču isključivo odnosa unutar privatnog sektora.

Sa stanovišta ispitivanja moguće korupcije u vezi sa ovim projektom je ipak od daleko većeg značaja da se utvrdi nešto drugo – da li je bilo nekih uticaja na kineske kompanije u vezi sa izborom domaćih kompanija od predstavnika naših državnih organa, a koji prevazilaze ono što je dopušteno samim ugovorom (davanje saglasnosti na njihov izbor nakon sprovedenog postupka).

Programski direktor organizacije Transparentnost Srbija Nemanja Nenadić za [Forbes](#).

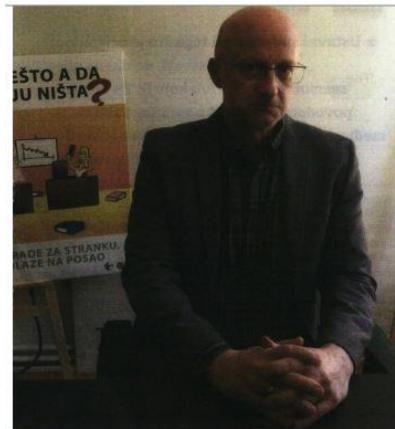
Mediji

Stvari stoje još gore

Vreme, Ivana Milanović Hrašovec, 14. marta 2025.

Na veliki pritisak studentskog i opštenarodnog bunta nakon pada nadstrešnice u Novom Sadu, predsednik Srbije Aleksandar Vučić rešio je da ponudi jednak “veliki” odgovor. Najavio je konačnu, bespoštetnu borbu protiv korupcije, kakvu ovde još niko nikada nije video, rekavši da u toj borbi niko neće biti zaobiđen.

Tokom februara i marta, hapšenja osumnjičenih za korupciju postala su skoro svakodnevna. Do sada je privedeno oko 170 osoba i podignuto oko 50 krivičnih prijava. Pali su navodno i neki “nedodirljivi”, a akcija treba da izgleda kao sveobuhvatna: hapšeni su od bivše gradonačelnice preko funkcionera sve do direktora javnog preduzeća, od krupnih biznismena do predsednika malih seoskih mesnih zajednica, od poljoprivrednika do policajaca. Borba protiv korupcije započela je pompezano, kao prasak, iz februara, hapšenjem predsednika opštine Obrenovac Milorada Grčića, koji je pre toga godinama obavljao funkciju direktora EPS-a.

■ Učesnici mitinga SNS-a u maju 2023. dovezeni su u Beograd u oko 3000 autobusa, ali su troškovi i dalje nepoznati. SNS uopšte nije izlistao taj događaj u svom godišnjem finansijskom izveštaju

21

■ Međudržavni sporazum između Srbije i Kine ne sadrži odredbe koje bi predviđale tajnost svih dokumenata na obnovi novosadske stanice, iako se na osnovu prvih izjava naših zvaničnika mogao stечti takav utisak

Foto: Jelena Stojanović
 Izradio CIP gde je 2021. procena bila oko 3,5 miliona evra, te da je u oktobru 2023. CIP procenio vrednost izvedenih radova na oko 4,8 miliona evra. I dalje nema nijednog logičnog objašnjenja za razliku između cene koju su političari sospitili i onoga što se za sada vidi iz dokumentacije. Ono što je u ugovorima najbliže ovej ceni koju su pominjali bivši ministar i predsednik jest ukupna vrednost svih arhitektonskih radova na pruzi od Novog Sada do mađarske granice. Znači, ne samo radovi u Novom Sadu, nego i stanice u Subotici, Vrbsku i svim drugim mestima trebalo je da vredi oko 15 miliona evra, koliko je rečeno da je dato samo za stanicu

A samo dan ranije, organizacija Transparentnost Srbija (TS) predstavila je na konferenciji za novinare najnovije podatke o Indeksu percepcije korupcije CPI2024 (Corruption Perception Index). Reč je o globalnom rangiranju zemalja po percepciji korupcije u javnom sektoru. Prema tim podacima, već osmu godinu zaredom Srbija je nastavila da pada na međunarodnoj lestvici pa je prošle gociine pala za još jedno mesto. Sada se nalazi na najlošijoj poziciji od 2012, tačnije na 105. mestu od ukupno 180 zemalja. Sa indeksom 3S gde je moguci raspon ocena od 0 do 100, Srbija je na pretposlednjem mestu među zemljama u regionu, iza nje se nalazi još samo Bosna i Hercegovina

Pored toga, naš sagovornik Nemanja Nenadić, programski direktor Transparentnosti Srbija, u razgovoru za "Vreme" daje još jedan uvid: "Informacije u vezi sa globalnim indeksom percepcije korupcije, koje objavljujemo od 2003, nekada su prenosili i mediji bliski vlastima i oni koji su vlast kritikovali, jer su znali da je to važno. Poslednjih godina te podatke ignoriraju ne samo provladini privatni mediji, već i RTS".

"VREME": Na konferenciji ste rekli da ni izvršnoj ni zakonodavnoj vlasti u Srbiji borba protiv korupcije nije prioritet. Da li biste sada, posle svih hapšenja zbog korupcije, promenili iskaz?

NEMANJA NENADIĆ: Ta ocena dolazi iz svega onoga što bi izvršna i zakonodavna vlast trebalo da rade kako bi sistem borbe protiv korupcije funkcisao i bio unapređen, a što ne čine. Svakako ne dolazi od broja hapšenja, jer o tome oni ne bi ni trebalo da odlučuju. Ovo što se sad dešava, kada predsednik obeća

rezultate u borbi protiv korupcije "do kraja marta", a onda tužioci to realizuju, upravo je pokazatelj da sistem funkcioniše na nakaradan načih. Tužioci čekaju na znak političkog vrha da bi pokrenuli istrage o slučajevima o kojima su očigledno imali saznanja i ranije.

Kao navedene razloge hapšenja vidimo proneveru novca, neregularno upisivanje prekovremenog rada, utaju poreza i s njom odomaćeno "izvlačenje keša", pa nekad i nije jasno je li reč o krađi ili korupciji. Ne znamo ni šta biva sa svim tim "izvučenim" novcem, da li se i kako dalje koristio, za koruptivne radnje ili za nešto drugo?

Ponavlja se matrica koju smo viđali i ranijih godina, naročito kroz saopštenja o hapšenjima koja se redovno objavljaju u rubrici "Stop kompciji" na sajtu Vlade Srbije. Obrazac, koji se evo i sada ponavlja, jeste da se borbom protiv korupcije naziva i ono što nema veze s njom. Do konfuzije dolazi zato što se u tužilaštву i policiji ovim istragama bave njihove organizacione jedinice koje u nazivu imaju "suzbijanje kompcije", ali su nadležni i za razne vidove privrednog kriminala. Zato se dešava da se istrage protiv vlasnika privatnih preduzeća koji su našli neki nezakoniti način da sebi smanje poreske obaveze nazivaju borbom protiv korucije iako nema naznaka da su, na primer, ti vlasnici podmitili nekog državnog službenika da im omoguci takve malverzacije. Nije sporno da se istražuju i takva krivična dela, već zabuna koja se pravi u javnosti. Pri čemu se stvara utisak da su rezultati u borbi protiv korupcije veći nego što zaista jesu. Zato je neophodno da se jasno prikaže šta je urađeno kada je reč o zloupotrebi službenog položaja, u otkrivanju primanja i davanja mita, kod suzbijanja trgovine uticajem, ali i za neka krivična dela koja predstavljaju zanemarljiv deo u tužilačkim i policijskim statistikama, na primer zloupotrebe u vezi sa javnim nabavkama, primanje i davanje mita u vezi sa glasanjem ili krivična dela koja su propisana Zakonom o finansiranju političkih aktivnosti i Zakonom o sprečavanju korupcije.

Gde su tačno osnove za sumnju u korupciju u slučaju rekonstrukcije železničke stanice u Novom Sadu?

Povodom tog slučaja, TS je najpre jasno pokazao da međudržavni sporazum između Srbije i Kine ne sadrži odredbe koje bi predvidele tajnost svih dokumenata iako se na osnovu prvih izjava naših zvaničnika mogao steći takav utisak. Na jedno od ključnih prethodnih pitanja kada je reč o mogućoj korupciji u ovom slučaju, javnost do danas nije dobila jasan odgovor - koliko je uopšte rekonstrukcija koštala. I gde je taj novac otiašao. Posle svih objavljenih dokumenata nije moguće naći logično objašnjenje za izjavu ministra Vesića prilikom otvaranja Železničke stanice, a koju je potom na precizniji način ponovio i Aleksandar Vučić. To su podaci prema kojima je rekonstrukcija koštala 65 miliona evra za ceo kompleks u Novom Sadu, od čega je blizu 16 miliona evra dato za samu staničnu zgradu. S druge strane, ono što se vidi u Aneksu 1 jeste da je za staničnu zgradu 2021 ugovorena cena od 3,3 miliona dolara: iz drugih aneksa se vidi da su naknadno dogovoren radovi vredni gotovo tri miliona dolara. Postoje i predračuni vrednosti radova koje je izradio CIP, gde je 2021. procena bila oko 3,5 miliona evra, te da je u oktobru 2023. CIP procenio vrednost izvedenih radova na oko 4,8 miliona evra. I dalje nema nijednog logičnog objašnjenja za razliku između cene koju su političari saopštili i onoga što se za sada vidi iz dokumentacije. Ono što je u ugovorima najblže ovoj ceni koju su pominjali bivši ministar i predsednik jeste ukupna vrednost svih arhitektonskih radova na pruzi od Novog Sada do mađarske granice. Znači, ne samo radovi u Novom Sadu, nego i stanice u Subotici, Vrbasu i svim drugim mestima trebalo je da vrede oko 15 miliona evra, koliko je rečeno da je dato samo za staničnu zgradu u Novom Sadu.

Koji bi bio najvažniji deo dokumentacije koji nedostaje jer nije objavljen ili možda čak i ne postoji?

Sa finansijske strane, ključni podaci koji nedostaju, pored ovog što sam već pomenuo, tiču se načina izbora podizvođača. Ovaj posao je ugovoren bez primene Zakona o javnim nabavkama, odnosno međudržavni sporazum između Srbije i Kine poslužio je kao pravni osnov da se posao dodeli direktno konzorcijumu od dve kineske firme. Kada se posao ugovori bez konkurenčije, logično se nameće pitanje da li se plaća realna cena Pošto je samim ugovorom predviđeno da će oko polovine posla obaviti domaće firme, onda dolazimo do pitanja podizvođača. Način njihovog izbora nije u potpunosti definisan, ali je ugovorom propisano da je kineski konzorcijum bio dužan da sproveđe transparentan postupak, bez diskriminacije.

U dokumentaciji nema nijedne reči o tome da lije taj postupak uopšte sproveden i pod kojim uslovima. U poslednjem setu objavljenih informacija na sajtu Vlade, Ministarstvo građevine izričito tvrdi da te informacije uopšte ne poseduje što praktično znači da poštovanje ove ugovorne obaveze nije ni proveravano. Ako se na to nadovežu sumnje koje su iznošene u javnosti - da su podizvođači navodno firme koje su na određeni način bliske vlastima, onda tu dolazimo do prve tačke gde bi trebalo ispitivati moguću korupciju u vezi sa rekonstrukcijom.

Radi kog konkretno interesa vlasti u ovom slučaju?

To je sad ono što bi tužilaštvo trebalo da utvrdi pošto su već saopštili da su "zbog interesovanja javnosti" rešili da ispitaju i moguću korupciju, jer je njen motiv obično finansijska korist Inače, ovo nije prvi put da se učešće podizvođača dovodi u vezu sa korupcijom. Tužilaštvo bi danas imalo mnogo bolju startnu poziciju da je ispitalo neke prethodne slučajeve gde su se javljale slične sumnje. U jeku kampanje za decembarske izbore, nekoliko opozicionih poslanikaje pokazalo delove prepiske, kako su rekli, biznismena Papića, koji je sada uhapšen zbog nekih drugih stvari. Tu on tvrdi da je postojao uticaj vlasti na izbor podizvođača za projekat fruškogorskog koridora i da je deo novca koji su tako primili otišao za finansiranje vladajuće stranke. Opozicija je podnela krivičnu prijavu, ali je ishod i dalje nepoznat.

Na kraju da naglasim – apsolutno nema nijednog opravdanog razloga zbog kojeg ugovori koje je Vlada Srbije zaključila za izgradnju svih, a ne samo ovog infrastruktumog projekta ne bi bili objavljeni i to odmah. Neće valjda čekati neke nove blokade i proteste ili, daleko bilo, pogibije za tu osnovnu stvar.

Važi li to i za tajnost dokumenata o nabavkama respiratora, maski, vakcina i druge opreme tokom epidemije kovida? Uostalom, zvaničan kraj epidemije proglašen je 14. februara ove godine.

Zakon o javnim nabavkama koji je važio do polovine 2020, kao i sadašnji, ne predviđa mogućnost da se svi podaci o nabavkama proglose za poverljive, osim u oblasti odbrane i bezbednosti Međutim, Vlada je 15. marta 2020. donela zaključak kojim je proglašila sve nabavke koje se tiču suprotstavljanja epidemiji državnom tajnom. Ne samo to, nego je i sam zaključak kojim je proglašena tajnost poverljiv dokument.

Zato se ne zna ni šta je Vlada navela kao pravni osnov za proglašenje tajnosti. Nakon toga smo čuli od premijerke da će tajnost biti skinuta kada se pandemija završi. Nemamo informaciju da li je to učinjeno, a na dopis Vladi nismo dobili odgovor.

Ako bi se sva dokumentacija najzad otvorila, u vezi sa raznim slučajevima, da li bi to onda konačno bila borba protiv korupcije?

Nama treba sistem gde bi objavljivanje dokumenata postalo redovna praksa To je tek početak, koji bi verovatno otvorio dodatna opravdana pitanja Ako nakon tog objavljinanja ne uslede ispitivanja svakog iz svog ugla recimo, Državne revizorske institucije iz ugla celishodnosti, tužilaštva iz ugla moguće krivične odgovornosti, opet se problem neće rešiti, samo ćemo zapasti u još dublju apatiju jer znamo i sumnjamo da korupcije ima mnogo a da se tim povodom ništa ne radi. Mi, nažalost, već imamo veliki broj situacija gde dokumenta nisu objavljivali državni organi već novinari istraživači i gde je ta objavljena dokumentacija vrlo jasno ukazivala na korupciju. I ako to povežemo sa tužilaštvom, jasno je da je naš glavni problem to što čak ni one informacije o slučajevima korupcije koji su dospeli u javnost, koji su dobro dokumentovani - nisu ispitani

Kad smo kod tužilaštva, pre dve godine VJT je odbilo krivičnu prijavu protiv Milorada Grčića "za nesavestan rad u službi", koja obuhvata i njegovo lažno predstavljanje jer je i posle prestanka mandata po sili zakona bez osnova godinama obavljao funkciju v. d. direktora EPS-a. Danas ga to isto tužilaštvo tereti za zloupotrebe upravo u tom periodu nakon isteka v. d. mandata. Kako da to razumemo?

Mislim da je veoma loše što tužilaštvo nije prihvatio tu krivičnu prijavu ili što ono samo nije ispitalo takav vid lažnog predstavljanja ne samo Grčića, nego dve trećine direktora javnih preduzeća u Srbiji koji nisu u zakonitom statusu. Da je to učinjeno, prekinula bi se praksa nezakonitog upravljanja javnim preduzećima, a ujedno bi se sprečile situacije gde ti direktori, koje je zbog nerešenog statusa znatno lakše učeniti učestvuju i u nekim slučajevima korupcije. Pošto se sada Grčiću stavlaju na teret neki postupci koji su se dogodili upravo u to doba dok je bio u nelegalnom statusu, deo odgovornosti za te zloupotrebe, ako se dokažu, nosi i Vlada Srbije koja nije učinila ništa da se to nezakonito upravljanje EPS-om okonča.

U okviru već započete akcije protiv korupcije, zanimljivo je što je istog dana nakon nedavnih velikih nereda u Skupštim, predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o posebnim postupcima za Ekspo, koji je podnela Vlada Srbije, povučen sa dnevnog reda sednice odbora Skupštine Srbije. Znate li zašto?

To jeste neobično jer je očigledno da se Vladi žurilo da na taj način dodatno skrati rokove za izvođenje radova u vezi sa izložbom Ekspo. Sporno je da se uopšte donose posebni zakoni za bilo koji projekat jer to podriva pravni sistem. Kada god tako nešto čine, Vlada i Skupština treba da imaju jasno objašnjenje zašto pravila koja važe za sve druge situacije ne treba da važe baš za taj konkretan projekat. Takvog logičnog objašnjenja naravno nema, nije ga bilo kada je donošen poseban zakon o Ekspo, niti ga ima sada kada se predlažu njegove dopune.

Najspomije je to što je poseban zakon isključio primenu Zakona o javnim nabavkama, jer to znači da nema pravne zaštite ako je nabavka nameštena. Za nabavke posebnih Ekspo preduzeća primenjuje se procedura iz uredbe koju je donela Vlada. Ta uredba ponavlja mnoge odredbe zakona, ali uz dve značajne modifikacije. Prva je da se oglašavaju samo nabavke vrednije od 12 miliona dinara (po zakonu to je milion dinara, ili tri miliona za radove), a druga bitna razlika je u tome što nema minimalnog roka za dostavljanje ponude. Tako da je već bilo situacija gde je za vrlo vredne nabavke bio ostavljen rok od svega sedam dana, dok po Zakonu o javnim nabavkama ne bi smeо da bude manji od 15 dana Sve ovo za posledicu ima još

manju konkurenčiju nego kod "redovnih" javnih nabavki i najčešće bude samo jedna prihvatljiva ponuda što je još gore nego što je inače slučaj sa javnim nabavkama, gde je, prema zvaničnim statistikama, prosečan broj ponuda dva i po. Ustavni sud, koji jedini ovo može da reši, i pored toga što je očigledno reč o hitnoj stvari, do danas nije razmotrio inicijativu koju je TS podneo povodom usvajanja posebnog zakona U međuvremenu, Ekspo preduzeća su ugovorila poslove vredne preko 200 miliona evra Na sve to, značajan deo posla vezan za Ekspo je ugovoren bez ikakve konkurenčije i postupaka u okviru međunarodnih sporazuma.

Zašto na sve to ne reaguju institucije za borbu protiv korupcije? Imamo li mi potpunu strukturu tih institucija?

Imamo sve ključne institucije. Najčešće do problema dolazi kada su im poverena ovlašćenja, a da nisu u dovoljnoj meri jasno defisane njihove dužnosti. Zakon im otvara širok spektar onoga što mogu da urade, ali ne i šta moraju. Na primer, učesnici mitinga SNS u maju 2023. dovezeni su u Beograd u oko 3000 autobusa, ali su troškovi i dalje nepoznatL SNS uopšte nije izlistao taj događaj u svom godišnjem finansijskom izveštaja Agencija za sprečavanje korupcije je bila ovlašćena da to ispita odmah, ali nije imala obavezu, već je čekala podnošenje godišnjeg fmansijskog izveštaja Taj izveštaj je podnet u aprilu 2024, a na nalaz Agencije se još čeka. Slično tome, tužilaštvo ne mora da čeka bilo čiju krivičnu prijavu, ono ima mogućnost prema Zakoniku o krivičnom postupku da kada se dokumentuje sumnja u neki slučaj korupcije - da to ispita, a oni se tom mogućnošću uglavnom ne koriste. Recimo, sada su uhapšena braća Stajić zbog sumnje na korupciju u vezi sa legalizacijom objekata, a o tome su novinari pisali pre nekoliko godina i nije poznato da su tada vođeni bilo kakvi postupci.

Sme li se zanemariti i politički pritisak na institucije?

Često se govori o političkom pritisku, ali bojim se da stvari stoje još gore i da u većini situacija ljudi koji rade u institucijama anticipiraju šta je to što smeju da otvore, gde smeju da postupaju a gde ne. Postoje i suprotni primeri - Savet za borbu protiv korupcije koji je Vlada formirala 2001. i koji praktično nema gotovo nikakva ovlašćenja, a ipak je u javnost izneo desetine izveštaja o vrlo značajnim temama za borbu protiv korupcije. Samo, to što su oni utvrdili nisu potom iskoristili ni Vlada ni tužilaštvo kako bi rešili sistemske probleme. Sve i da smatra da Savet u nečemu nije u pravu, osnovni je red da Vlada predoči javnosti argumente za svoje viđenje te teme, a ne da ove izveštaje ignoriše i opstruira rad Saveta na druge načine.

Koje bi, po vašem mišljenju, bile "urgentne", neophodne promene u zakonskim propisima?

U Zakonu o sprečavanju korupcije potrebno je ograničiti zakonsku mogućnost za vođenje funkcionerske kampanje. I drugo, ograničiti mogućnost rasipanja javnih resursa za potrebe predizborne promocije i onih koji su na vlasti

U pogledu javnih nabavki - da bi se sprečilo zaobilaženje zakona kroz međudržavne sporazume, treba dopuniti Ustav. Ti sporazumi su akti višeg reda od zakona, ali nižeg reda od Ustava, samo što naš ustav trenutno nema odredbe koje bi ograničile samovolju vlasti prilikom njihovog zaključivanja.

Jedna od najbitnijih preporuka GRECO odnosi se i na to da Zakon o lobiranju treba da obuhvati i situacije kada predstavnici vlasti u neformalnim prilikama dolaze u kontakte, bilo sa profesionalnim posrednicima

(lobistima), bilo sa osobama koje imaju sopstveni interes da promovišu usvajanje ili ukidanje nekog propisa

Pa i pored svega, da li će Srbija biti mnogo bolje ocenjena u sledećem izveštaju Evropske komisije o borbi protiv korupcije, a s obzirom na sadašnju akciju?

Evropska komisija ima svoju metodologiju i njima smo već direktno ukazali na to šta sadašnji način praćenja može da prikaže, a šta ne. Smatramo da je vrlo pogrešno da se napredak Srbije u borbi protiv korupcije na visokom nivou meri samo na osnovu statističkih podataka o tome koliko je bilo optužnica Tužilaštva za organizovani kriminal i pratećih presuda. U Srbiji bi učinak na tom polju pre svega trebalo meriti po tome da li je bilo slučajeva gde se sumnja na koruptivno učešće visokih državnih zvaničnika - a da ti slučajevi nisu ispitani.

IMPRESUM

Izdavač:
Transparentnost Srbija
ul. Palmotićeva 31
Beograd
Tel + 381 (0) 11 323 78 05
Faks +381 (0) 11 323 78 05
ts@transparentnost.org.rs
www.transparentnost.org.rs